

Informatienota

Datum vergadering : 29 september 2020
Registratienummer : 75116
IN/112
Portefeuillehouder : Servaas Stoop
Bijlage(n) : -1-
Onderwerp : Uitvoering sanering golfbaan Spijk

Onderwerp

Uitvoering sanering golfbaan Spijk.

Kennisnemen van

De toelichting en beantwoording van raadsragen over de uitvoeringsmaatregelen sanering Golfbaan Spijk.

Inleiding

In mei 2018 heeft Sent One B.V. namens The Dutch een omgevingsvergunning gekregen voor de aanleg van een golfbaan met geluidswal ten zuiden van de Haarweg te Spijk. Bij de aanleg van de geluidswal is gebruik gemaakt van LD-staalslakken. Op 21 maart 2019 heeft Waterschap Rivierenland de resultaten van een oppervlaktewater onderzoek bekend gemaakt. Uit dit onderzoek bleek dat regenwater afstroomt naar het oppervlaktewater. Het water dat afkomstig was van de staalslakken bleek sterk verontreinigd met aluminium, strontium en andere metalen. Dit water had een pH van 12 (is zeer sterk basisch).

Om verdere overtredingen te voorkomen, heeft de gemeente via de Omgevingsdienst Rivierenland een last onder bestuursdwang voor stillegging van de werkzaamheden opgelegd. Zowel de aannemer als de eigenaar van de percelen hebben hiertegen bezwaar aangetekend. Dit is door de voorzieningenrechter beoordeeld en in de uitspraak is de gemeente in het gelijk gesteld. De voorzieningenrechter heeft wel geoordeeld dat partijen gezamenlijk moeten zoeken naar een minnelijke oplossing. De gemeente heeft samen met de Omgevingsdienst Rivierenland (ODR) en Waterschap Rivierenland gesprekken gevoerd met Sent One B.V. en The Dutch om zo snel mogelijk tot een structurele oplossing te komen. Met als resultaat een plan van aanpak en aanvullende door het bevoegd gezag gestelde technische eisen en voorwaarden. Hierover bent u in de raadsvergadering van 30 juni 2020 geïnformeerd.

Naar aanleiding van uw motie "Sanering golfbaan The Dutch" heeft de toenmalige portefeuillehouder Hartman tijdens de raadsvergadering van 7 juli 2020 een toelichting gegeven. Ook heeft zij toegezegd dat het college alle afwegingen die beschikbaar zijn over de saneringsscenario toestuuft aan de raad en de raadsragen beantwoordt. Door ondertekening van de handhavingsovereenkomst is de burgemeester vanuit zijn portefeuille "handhaving" nu belast met dit dossier.

De handhavingsovereenkomst en bijbehorende documenten zijn tijdens de collegevergadering van 25 augustus jl. behandeld en hiermee openbaar. Vanwege de omvang van de handhavingsovereenkomst en bijlagen zijn deze niet bij deze informatienota gevoegd. Indien gewenst kunt u deze documenten uiteraard inzien.

Reactie op de motie

U maakt zich zorgen over risico's voor het milieu bij het ophogen en inpakken van de LD-staalslakken. U heeft daarom vier verzoeken aan het college:

1. Een risicoanalyse te maken voor de twee saneringsvarianten.

2. In de risicoanalyse ook mee te nemen het voornemen om thermisch gereinigde grond aan te voeren.
3. Uit te zoeken hoe de afzet van LD-staalslakken gerealiseerd kan worden.
4. Een mogelijke kostenverdeling voor de variant van het verwijderen van de LD-staalslakken tussen Sent One, The Dutch, gemeente West Betuwe en andere overheden uit te werken.

Hieronder geven wij, met in achtneming van wat tijdens de raadsvergadering door de toenmalige portefeuillehouder al is opgemerkt, onze reactie op de vier verzoeken.

Reactie op de verzoeken 1 en 3

In de afgelopen maanden is door veel specialisten een technisch inhoudelijke afweging gemaakt over de saneringsvarianten. Deze afwegingen hebben een stempel gedrukt op het huidige plan van aanpak en de nadere technische eisen waarbij de milieuveiligheid maximaal is geborgd. Aangezien de aannemer werkt in een zettingsgevoelig gebied moet hij het aanbrengen van de ophooglaag (de laag onder de staalslakken) zorgvuldig uitvoeren. De dikte van de ophooglaag is zorgvuldig bepaald op basis van gebiedsmetingen en houdt rekening met mate van samendrukbaarheid van het veen in de ondergrond. In de handavings-overeenkomst zijn afspraken gemaakt over de monitoring van de zetting en ODR ziet hierop toe.

Om meer inzicht te geven in deze afwegingen is door adviesbureau Royal HaskoningDHV het "Informatie-document LD-staalslaktoepassing golfbaan Spijk" d.d. 29 juli 2020 opgesteld. Dit document is als bijlage aan deze informatienota toegevoegd en geeft antwoord op de verzoeken 1 en 3 uit de motie, zie met name paragraaf 4.2. Dat het ophogen en inpakken ("op locatie hertoepassen") milieutechnisch een duurzame oplossing biedt is de belangrijkste conclusie uit dit rapport. Tegelijkertijd past dit scenario binnen de gemeentelijke bevoegdheid en kost dit haar en de gemeenschap uiteindelijk het minste geld.

Reactie op verzoek 2

Over het voornemen om thermisch gereinigde grond aan te voeren (verzoek 2) kan het college het volgende melden. Zowel in de handavingsovereenkomst als in het plan van aanpak en overige bijlagen, wordt het toepassen van thermisch gereinigde grond uitgesloten. Dit vanwege de fysische eigenschappen van deze grondtype. Alle partijen grond die de aannemer wil toepassen, moeten worden gemeld bij de ODR. De ODR toetst alle partijkeuringen en controleert ook de vrachtbonnen ter plaatsen. Hiermee wordt voorkomen dat er grond wordt toegepast die niet voldoet aan de afspraken uit de handavingsovereenkomst.

Reactie op verzoek 4

Tot slot verzoekt u het college om een mogelijke kostenverdeling voor de variant van het verwijderen van de LD-staalslakken uit te werken. De uitvoeringskosten voor deze variant liggen minimaal 2½ keer hoger dan de variant van het ophogen en inpakken van de LD-staalslakken. Het belangrijkste argument is dat het verwijderen van de LD-staalslakken niet is af te dwingen bij aannemer en eigenaar. Een nadere toelichting staat in het hierboven genoemde informatiedocument van Royal HaskoningDHV paragraaf 2.2.4.

Zoals tijdens de raadsvergadering van 7 juli al is toegelicht, is de uitvoering van de handavings-overeenkomst de best denkbare oplossing, zowel vanuit milieutechnisch oogpunt als vanuit juridische en financiële invalshoek. Naar ons oordeel komt de uitvoering ook maximaal tegemoet aan wens vanuit de raad dat er een voor gezondheid en milieu beheersbare situatie ontstaat, hoewel een en ander impliceert dat de motie niet letterlijk wordt uitgevoerd.

Kosten toezicht en controle

De gemeente en het waterschap hebben het toezicht tijdens de looptijd van de uitvoering en de monitoring in de eindfase afgestemd. De toezichthouders delen onderling hun bevindingen en ondersteunen elkaar

waar mogelijk. Beiden zijn zelf verantwoordelijk voor de gemaakte kosten voor het toezicht. Er vindt onderling geen verrekening plaats van deze kosten. Echter door de onderlinge afstemming zijn de jaarlijks te verwachten kosten ten opzichte van het eerder genoemde bedrag van april 2020 (250.000 euro) naar beneden bijgesteld. Naar verwachting is de gemeente 205.000 euro per jaar kwijt aan toezicht in de periode 2021 t/m 2027. In 2021 zal het college op basis van werkelijke tijdsbesteding onderzoeken hoe deze kosten vanaf 2022 mogelijk omlaag gebracht kunnen worden en hoe dit financieel gedekt kan worden.

De kosten voor 2020 vallen hoger uit (totaal ca. 380.000 euro) door de juridische, onderzoeks-, toezichts- en handavingskosten. De gemeente heeft deze kosten gemaakt voorafgaand aan de ondertekening van de handhavingsovereenkomst. Deze kosten zijn niet te verhalen bij de veroorzaker van de verontreiniging. Kosten verhalen op een overtreder is alleen mogelijk bij een opgelegde last onder bestuursdwang voor de kosten die dan bij de daadwerkelijke toepassing van bestuursdwang gemaakt worden door het bevoegde gezag. Er is geen juridische uitspraak van gevallen waarin ook kosten van toezicht, onderzoeken etc. te verhalen zijn op de overtreder, zonder dat sprake is van toepassing van bestuursdwang.

Onderzoek en analyses

Het waterschap geeft aan dat het naast toezicht ook zelf onderzoeken en analyses gaat uitvoeren tijdens de saneringswerkzaamheden. Op basis van een eerste inschatting kost dit 100.000 euro per jaar. Daarnaast is het waterschap verantwoordelijk voor het peilbeheer van het oppervlaktewater in het nu nog afgedamde gebied. Dit beheer blijft noodzakelijk tot de benodigde waterzuivering functioneert, er nieuwe watergangen zijn ingericht (ringsloot) en er geen afstroming van verontreinigd water naar het omliggende oppervlaktewater meer mogelijk is. De benodigde pompen en overige tijdelijke voorzieningen voor het peilbeheer kosten ca. 70.000 euro per jaar. Het waterschap heeft ca. 2.000 uren voor toezicht, advies en coördinatie (gemiddeld 40 uur per week). De door het waterschap gemaakte kosten worden niet doorbelast aan de gemeente.

Rol provincie

Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland geven in hun brief van 20 mei 2020 aan geen rol te hebben in dit dossier. Wat hen betreft ligt de volledige wettelijke bevoegdheid bij de gemeente. Indien gewenst kan de provincie technische expertise bieden via toezicht Bodem van de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA) of hun afdeling vergunningverlening. Sinds 2019 maakt de gemeente reeds gebruik van deze technische expertise in dit dossier. De kosten hiervoor worden, zoals ook in 2019 en 2020, aan de gemeente doorbelast en zijn opgenomen in bovengenoemd bedrag van 205.000 euro.

Planning werkzaamheden

In de handhavingsovereenkomst zijn afspraken gemaakt over de termijnen, waarop bepaalde milieudoelen behaald moeten zijn. In de eerste maanden worden de directe risico's voor het milieu aangepakt.

De aannemer is in week 34 (17 augustus 2020) gestart met de werkzaamheden om op locatie een waterzuiveringsinstallatie te plaatsen. Daarmee wordt het water dat in contact is geweest met de LD-staalslakken gezuiverd. Ook start de aannemer met het samenbrengen van de LD-staalslakken in een tijdelijk depot. Het aanleggen van dit tijdelijke depot duurt ongeveer zes maanden. Door het afdekken van het tijdelijke depot met folie kan regenwater niet meer in contact komen met de LD-staalslakken. Tegelijkertijd start de aannemer met het aanbrengen van de ophooglaag van zand. Op deze laag komen uiteindelijk de ingepakte LD-staalslakken te liggen. Ook maakt de aannemer een ringsloot om het terrein heen. Dit is om het verontreinigd water af te vangen en naar de waterzuivering te geleiden. De aanleg van de ringsloot moet de aannemer binnen vier maanden na start van de werkzaamheden afronden.

26 augustus 2020

Kenmerk 75116

Pagina 4 van 4

Verder moet de aannemer vanaf de herstart van het werk elke drie maanden de kwaliteit van het grondwater op het terrein laten controleren

Bijlagen

“Informatiedocument LD-staalslaktoepassing golfbaan Spijk”, Royal HaskoningDHV d.d. 29 juli 2020.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,

de secretaris,
Karen Coesmans

de burgemeester,
Servaas Stoop